

Fordítsa le az alábbi szöveget magyarra szótár segítségével! (50 pont)

Cicero arra buzdítja a szenátust, hogy szálljon szembe Antoniusszal

Cum hoc,¹ patres conscripti, bello, bello, inquam, decertandum est, idque confestim; legatorum² tarditas repudianda est. Quapropter consulibus totam rem publicam commendandam³ censeo iisque permittendum, ut rem publicam defendant provideantque, ne quid res publica detrimenti⁴ accipiat; censeoque, ut iis, qui in exercitu M. Antoni sunt, ne sit ea res fraudi⁵, si ante Kalendas Februarias ab eo discesserint. Haec si censueritis⁶, patres conscripti, brevi tempore libertatem populi Romani auctoritatemque vestram recuperabitis. Si autem lenius agetis, fortasse serius decernetis.

¹ Ti. Antoniusszal.

² A *legatus* többes száma itt 'követküldés, követjárás' értelemben szerepel.

³ *commendandam ... permittendum ...*: ti. *esse*.

⁴ Így tartozik egybe: *ne quid ... detrimenti*, 'semmilyen kárt' értelemben.

⁵ *fraudi est*: kárára van (vkinek vmi).

⁶ *censeo* itt 'döntést hozni, (el)határozni' értelemben.

Produktív teszt (50 pont)

A megoldásra rendelkezésére álló idő 60 perc. A teszt megoldásához szótárt nem használhat.

1. Párosítsa a jelzős kifejezések tagjait! (6 pont)

1. tempus	parvis
2. rerum	Romanorum
3. fructus	breve
4. ducum	gestarum
5. maria	dulces
6. exercitibus	irata

2. Egyeztesse a ragozott főnévvel a zárójelben álló névmást! A különböző esetekhez tartozó azonos alakokat többször írja le! Pl. iura (hic, haec, hoc): haec, haec. Ahol több lehetőség is van, a kipontozott helyek számával jelöltük! (4 pont)

reges (is, ea, id)....., viri (hic, haec, hoc),

homines (qui, quae, quod), urbium (ipse, ipsa, ipsum)

3. Változtassa meg a jelzős kifejezések számát, ügyeljen az esetek megőrzésére! (6 pont)

manus candidas

belli crudelis

regis melioris

4. Határozza meg az igealakokat! (3 pont)

Pl: lauderis coniunctivus praesens imperfectum, passivi, S/2.

condet

caperis

egistis

5. Tegye a laudo 1 ige ragozott alakjai mellé a fero, ferre, tuli, latum azonos alakjait! (5 pont)

Pl. laudabas ferebas

Laudes

Laudabuntur

Laudaret

Lauda!

Laudaverim

6. Húzza alá az alábbi igék közül azokat, amelyek coniunctivusban állnak, illetve amelyek lehetnek coniunctivusi igealakok is! (5 pont)

dat, eat, trahet, conderis, cecineris, vixisset, mortuus esset, veniremus, faciet, loquebatur

7. Az alábbi accusativus cum infinitivók egyidejűséget fejeznek ki, alakítsa át úgy őket, hogy előidejűséget fejezzenek ki! (9 pont)

Cicero dixit consulem bene dicere.

Rem bene geri a consule omnes intellexerunt.

Nemo putabat reginam tam repente mori.

8. Alakítsa az alábbi összetett mondatokat úgy, hogy az alárendelt mellékmondatot valamilyen igeneves szerkezet, ablativus absolutus vagy participium coniunctum helyettesítse! (6 pont)

Postquam Troia capta erat, regina deorum Troianos Latio arcere voluit.
.....

Troiani, qui in Italiam veniunt, odium Iunonis metuunt.
.....

Aeneas, postquam in urbem introductus est, regem adloquitur.
.....

**9. Határozza meg, milyen alárendelt mellékmondat szerepel az alábbi összetett mondatokban!
(6 pont)**

Tanta erat multitudo hominum, ut nemo equum videre posset.

Ulixes socios in equum mittit, ut Troiam dolo capiat.

Ductores militibus iubebant, ut Graecos urbe arcerent.